

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ КОНФЕРЕНЦІЙ З ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Київ 2023

УДК 619:616 (082)

*Рекомендовано до друку Науково-методичною радою
Науково-методичного центру ВФПО (протокол від 17.10.2023 № 5)*

Збірник матеріалів конференцій з ветеринарної медицини, Науково-методичний центр ВФПО. – Київ, 2023. – 177 с.

Відповідальні за випуск: Тетяна ДУДУС, Ірина МОРГУН (Державна установа «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти»)

Редактори

Ірина СЄРОВА, Людмила ТАЛЮТА

За точність і зміст матеріалів, достовірність і розкриття проблеми відповідальність несуть автори публікацій

temperature between 30 and 37 °C and expressing a suitable ACE2 receptor, could potentially represent reservoirs of the virus.

Conclusion. Many warm-blooded animals may be suitable hosts for the replication of SARS-CoV-2 and may transmit the virus to other susceptible animals or possibly to humans. We have outlined the possible environmental factor (temperature) and ways in which the virus can spread and circulate in wildlife. An important factor in the carriage or successful replication of the virus may be the animal's body temperature and its fluctuations.

УДК 639.3:597.423.082.474 (045)

ГРИНЕВИЧ Наталія, д-р вет. наук,

ОСАДЧА Юлія, аспірант

Білоцерківський національний аграрний університет

gnatbc@ukr.net

ЗАХИСТ І БЛАГОПОЛУЧЧЯ ОСЕТРОВИХ ПІД ЧАС ІНКУБАЦІЇ

Скорочення чисельності зрілих плідників осетрових видів риб у Каспійському і Азовському морях призвело до необхідності формування маточних стад відтворюваних видів, застосування різноманітних технологічних схем утримання і вирощування осетрових видів риб на рибоводних заводах та отримання якісних статевих продуктів від плідників, як заготовлених із природних водойм, так і спеціально вирощених в рибних господарствах. Найбільш перспективним є останній підхід, який дає змогу контролювати всі процеси вирощування та формувати якісне стадо плідників. Осетрові види риб досить вибагливі до якості води, особливо до розчиненого у воді кисню. Оптимальний його вміст – не нижче ніж 6 мг/л та не менше ніж 80 % насичення. За підвищення температури води та зниження концентрації кисню до 4 мг/л призводить до пригнічення дихання риб та, як наслідок, зниження інтенсивності живлення і росту [1, 3].

За місяць до початку інкубації необхідно підготувати виробничу базу до нового сезону, перевірити всі засоби виробництва, необхідні для відтворення та вирощування молоді. Одним з етапів є бонітування плідників та переднерестове утримання. Основною ознакою зрілості плідників є припухлість та почервоніння генітального отвору. В самок м'яке та більш повне черевце з ледь помітною смугою посеред черевця, ніж у самців. За настання стійкої температури води розпочинають роботи зі штучного відтворення осетрових риб [2, 6].

До початку гормональної стимуляції відібраних плідників витримують у пластикових лотках з постійною проточністю води до 15-20 л/хв на м³ впродовж 24-48 год без годівлі. У лотках самок і самців утримують окремо

невеликими групами, які ін'єктують з інтервалом 2-3 год, що дасть змогу якісно провести роботу з відбору зрілих статевих продуктів. Дозу гормональної стимуляції для самок розділяють та вводять двічі, самцям – один раз, за годину до вирішальної ін'єкції самкам. Для стимулювання дозрівання плідників використовують ацетований гіпофіз (з розрахунку 4,0-4,5 мг/кг для самок, 2,5-3,0 мг/кг – самців) або синтетичний негормональний препарат Нерестин-5 (0,4-0,5 мл/кг для самок, 0,2-0,25 мг/кг – самців). Для більш точного визначення дози препарату необхідно відібрати проби яйцеклітин і визначити коефіцієнт поляризації ядра в ооциті за допомогою біопсії. Дозрівання осетрових видів риби залежить від температурного режиму, тому необхідно передбачити можливість терморегуляції в інкубаційному цеху, що забезпечить підтримання та повільне підвищення температури води на 0,5-1 °С. Овуляція ікри за температури води 12-13 °С відбувається через 36-48 год, 15-16 °С – 20-30 год [4, 5, 7].

Контрольні обстеження самок проводять приблизно за дві години до можливої овуляції яйцеклітин. Якщо є виділення з генітального отвору вільних поодиноких ікринок, то через 1-1,5 год відбудеться повне відділення ооцитів від яйценосних пластин. На цьому етапі доцільно розпочинати роботу з одержання сперми від самців шляхом масажу черевця та вигинання тіла. Її відціджують в окремий сухий посуд. Одержану сперму аналізують за концентрацією та рухливістю сперміїв (за шкалою Г. Персова). Рідку, тобто майже прозору сперму (менше ніж 0,2 млрд/см³), а також таку, що має рухливість сперматозоїдів 2-3 бали, відбраковують [3, 5].

Враховуючи особливу цінність плідників осетрових видів риби задля їх благополуччя та меншого травматизму необхідно застосовувати прижиттєвий спосіб відбору ікри. Самки, що дозріли, починають збиватися в групи, під час легкого натискання з їх черевця виділяються вільні ікринки. Важливо визначити час, коли більша частина ооцитів овулювала та перебуває у порожнині тіла, а решта за плавного масажу черевця легко сповзає з ястика. Необхідно дозрілу самку дістати з води, обтерти її чистим рушником та, плавно масажуючи черевце, відціджувати ікру в суху емальовану посудину. Відпрацьованих плідників осетрових видів риби відсаджують в окремо підготовлений лоток або басейн, зазвичай самок для відтворення використовують один раз на два роки [3, 7].

Осіменіння ікри здійснюють «напівсухим» способом, з розрахунку на 1 кг ікри додають від двох-трьох самців 10-15 мл сперми. Сперму виливають в посудину з водою за співвідношення 1:200, швидко перемішують і переливають в ікру. Ікру та розведену у воді сперму старанно перемішують пучком пір'я протягом 3-4 хв, після чого воду із спермою зливають. Для звільнення від залишків сперми, слизу, порожнинної рідини ікру промивають чистою водою, після чого ікру знеклеюють. Необхідно дотримуватися температурного режиму під час процесу запліднення, знеклеєння та

інкубування, різниця не має перевищувати 1 °С до температури води в лотках з плідниками. Проморожений чистий річковий мул (з розрахунку 0,5 л мулу на 10 л води), або суспензію тальку (100 г тальку, 6,5 г солі на 10 л води) використовують для знеклеєння заплідненої ікри, яке проводять в апаратах Вейса об'ємом 8 л за допомогою барботажу впродовж 40-45 хв. Після цього ікру промивають та загрузають в апарати типу «Осетр» з розрахунку 0,8-1 кг на один ящик. Для нормального розвитку ембріонів оптимальна температура становить 14-18 °С, на 5-7 добу відбувається викльов вільних ембріонів, який триває приблизно 30-40 год [5, 6].

Отже, за умови виконання технологічних вимог щодо підготовки та інкубації ікри осетрових видів риб, показники запліднення можуть сягати 85 %, а виживання вільних ембріонів не менше ніж 70-80 % від заплідненої ікри, кількість виродкових форм не перевищує 10 %.

Список використаних джерел

1. Виробництво стерляді з використанням інструментів впливу на організаційно економічні та виробничі процеси у рибному господарстві : посібник / Ю. Є. Шарило, Н. М. Вдовенко, О. С. Поплавська, Р. А. Дмитришин. Київ : НУБіП України, 2020. 40 с.

2. Гриневич Н. Є., Осадча Ю. В. Технологія водопідготовки під час інкубації *Acipenser Ruthenus* в умовах ТОВ «Сквираплемрибгосп». *Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту. Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування: освіта – наука – виробництво* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Біла Церква, 20 жовтня 2022 р.). Біла Церква : БНАУ, 2022. С. 14.

3. Сильчук Ю. І., Сидороненко О. В., Іванюта А. О. Біотехнічні основи вирощування прісноводних осетрових риб. *Інтегроване управління водними ресурсами* : наук. збірник / відп. ред. В. І. Щербак, 2014. С. 227–232.

4. Сучасна аквакультура: від теорії до практики / Ю. Є. Шарило, Н. М. Вдовенко, В. Г. Герасимчук [та ін.]. Київ, 2016. 150 с.

5. Оцінка ефективності використання різних стимуляторів нерестового стану в умовах штучного відтворення стерляді (*Acipenser ruthenus* L.) / В. О. Коваленко [та ін.]. *Рибогосподарська наука України*. 2015. № 3 (33). С. 77–90.

6. Гриневич Н. Є., Осадча Ю. В. Показники якості води за інкубування ікри *Acipenser Ruthenus*. *Якість води: біомедичні, технологічні, агропромислові і екологічні аспекти* : Збірник матеріалів II Міжнар. наук.-техн. конф. (Тернопіль, 24-25 травня 2023 р.). Тернопіль, 2023. С. 94–95.

7. Грициняк І. І, Симон М. Ю. Історія розвитку заводського відтворення осетрових видів риб (огляд). *Рибогосподарська наука України*. 2014. № 1. С. 37–51.

8. Djikanovic, V., Skoric, S., Lenhardt, M., Smederevac-Lalic, M., Visnjic-Jeftic, Z., Spasic, S. & Mickovic, B. (2014). Review of sterlet (*Acipenser ruthenus* L. 1758) (*Actinopterygii: Acipenseridae*) feeding habits in the River Danube, 1694-852 river km. *Journal Of Natural History*. Vol. 49. Is. 5-8. P. 411-417. <https://doi.org/10.1080/00222933.2013.877991>

9. Mamontov, E. Microscopic diffusion in hydrated encysted eggs of brine shrimp. *Biochimica Et Biophysica Acta-General Subjects*. 2017. Vol. 1861. Is. 9. P. 2382–2390. URL: <https://doi.org/10.1016/j.bbagen.2017.05.022>

10. Gerasimov, YV. & Vasyura, OL. Growth and feeding of juvenile sterlet *Acipenser ruthenus* L. (*Acipenseridae*) in a pond after various durations of being preliminarily kept in tanks. *Inland Water Biology*. 2013. Vol. 6. Is. 3. P. 228–235. DOI: [10.1134/S1995082913030073](https://doi.org/10.1134/S1995082913030073)

УДК 32:351+37.01 (045)

МОСКАЛЕНКО Лідія, аспірант

Естонський університет природничих наук,

КОСТА Марія, д-р вет. наук

Шотландський аграрний коледж,

КІАРАВІНО Джованна, д-р вет. наук

Автономний університет Барселони,

НЕДОССКОВ Віталій, д-р вет. наук, професор

Національний університет біоресурсів і природокористування України

lidia.moskalenko@emu.ee

ГРОМАДСЬКА ДУМКА ЩОДО БІОБЕЗПЕКИ ТА ПОШИРЕННЯ ЗАХВОРЮВАНЬ У ХУДОБИ

На сучасному етапі розвитку суспільства здоров'я та безпека тварин є неодмінними аспектами для забезпечення стійкого розвитку тваринництва. Однак взаємодія між людьми та тваринами, а також місце цієї взаємодії, мають великий вплив на поширення хвороб у різних країнах та регіонах. Наше дослідження, що є частиною SA20103 COST Action BETTER, спрямоване на вивчення сприйняття та ставлення громадськості до питань біобезпеки, рівня їхньої інформованості щодо поширення захворювань, а також на розуміння ролі, яку громадяни відіграють у цьому процесі.

Впродовж періоду від серпня 2022 року до червня 2023 року ми провели онлайн-опитування на 23 мовах, в якому взяли участь 1331 учасник з 47 країн. Для включення в дослідження респондентам було необхідно мати вік старше 18 років та відсутність досвіду роботи в секторі тваринництва. Характерним для респондентів було переважання жінок (66 %) у віці $40,8 \pm 14,2$ роки,

KLESTOVA Zinaida New ecological niches of SARS-CoV-2	65
ГРИНЕВИЧ Наталія, ОСАДЧА Юлія Захист і благополуччя осетрових під час інкубації	66
МОСКАЛЕНКО Лідія, КОСТА Марія, КІАРАВІНО Джованна, НЕДОСЄКОВ Віталій Громадська думка щодо біобезпеки та поширення захворювань у худоби	69
ПЕРЕДЕРА Сергій, ЩЕРБАКОВА Наталія, ХИЛЬ Ангеліна Можливість застосування фітоекстрактів для санації підконтрольних ветеринарних об'єктів	71
РЄВНІВЦЕВ Олександр, НЕДОСЄКОВ Віталій Біобезпека в мисливських господарствах України	73
ТІТАРЕНКО Олена, КИРИЧКО Олена Біоетичні аспекти біобезпеки	74
ŚPIEWAK Magdalena, KOWALEWSKA Inga, CZERNIAWSKA-PIĄTKOWSKA Ewa, KOSTIUK Volodymir Genetic aspects of <i>B4GALT1</i> and <i>LALBA</i> genes involved in lactose synthesis in dairy cattle	78
ГОНТАРЬ Алла, СЕВЕРИН Раїса, ШТАГЕР Галина, ВОЙТЕНКО Роман, КУТЬКО Єлизавета Поширення РРСС в асоціації зі збудником актинобацильозної плевропневмонії у господарствах Полтавської області	81
GUSZCZYŃSKA Joanna, KONIECKIEWICZ Kinga, JUNDZIŁŁ-BOGUSIEWICZ Paulina, DAMENTKA Gabriela, GRYGLAS Martyna, JABŁOŃSKA Weronika, MACIĄG Urszula, GRZEGRZÓŁKA Beata Diagnosis and treatment of mucopolysaccharidosis in a domestic dog (<i>Canis lupus familiaris</i>)	85
ANTONIK Iryna, TKACZENKO Halina, KURHALUK Natalia, NAIDICH Olha, NEDOSEKOV Vitalii Animal Welfare: Essential Oils as an innovative approach in modern animal farming (Veterinary Medicine)	88
BÜYÜK Fatih, SHEPELEVYCH Viktoriia, LEVCHENKO Anna The global risks of bacillus antracis distribution	92
GUSZCZYŃSKA Joanna, JUNDZIŁŁ-BOGUSIEWICZ Paulina, BORS Milena, KOSTIUK Volodymyr, GRZEGRZÓŁKA Beata Safety of dog and cat food	94